

«Казка про дракона, шевця, що не вмів дарувати заподіяної йому кривди, та інших»

Емма Андієвська

Якось трапилося, що до парку великого міста прилетів останній дракон умирати. Він був такий огидний, старий і немічний, що спочатку на нього ніхто не звернув уваги, гадаючи, що то ледачі поганці з навколишніх будинків, замість до сміттярки, викинули в кущі купу брудного лахміття. Зрештою, і сам дракон знав, що його вже ніщо не врятує, зубів і сили в нього нема, від колишнього вогню й отрути лишилися тільки тонесенькі ледь теплаві цівочки сірчаного смороду, іржа сточила залізні гребені та їжакуватий панцир, і дні його пораховані.

І напевне так воно й сталося б, якби випадково, а чи з химерної забаганки Провидіння, що змінило і долю дракона, і всього міста, а тоді й решти світу, до парку не забрів п'яний жебрак, що, узявши потвору за старе манаття, в якому тепліше, ніж на голій, та ще й після недавнього дощу мокрій землі можна було виспатися до ранку, сам заліз до беззубої пащі дракона, а той відчувши, як після довгого часу здобич сама пхається до його черева, ожив і налився силою.

Щоправда, навіть і ця єдина за багато століть жива здобич не втримала б дракона довго при житті, бо ж у нього викришилися й пеньки зубів, а шкіру й луску побили шашелі, якби однієї днини до парку не навідався місцевий швець, розгніваний на невдячного рідкобородого клієнта.

Помітивши, що в кущах валяється дракон, швець, що ніколи не дарував заподіяної йому кривди, вирішив продемонструвати на потворі своє щойно зневажене мистецтво й таким робом помститися на всьому людству за те, що рідкобородий клієнт збунтував його душу.

Обстеживши дракона, зокрема його беззубу пащу, швець пообіцяв збачілому страховиськові, що пришиє йому залізні кілки, якими той зовсім

добре жуватиме, й дещо скріпить дратвою усю його бувалу в бувальцях статуру. За це дракон йому належно служитиме, а він, швець, пильнуючи свого підопічного, нестиме при ньому варту.

Дракон на це радо погодився, і швець заходився біля нелегкої праці. Невдовзі паща була устаткована, за допомогою помпи для надування гумових матраців швець трохи піддмухав боки потвори повітрям, а тоді, пославши про всяк випадок сина до братової по швайку, подався до міста й оголосив, що з'явилося страховисько, врятуватися від якого можна лише даниною. Тобто, раз на тиждень мешканці мають постачати драконові для відживлення або улюбленого пса, що їх і так надто розплодилося, або юнака чи юначку.

Вістка про це дуже вразила громадян. Такого в місті ще не траплялося, і люди не знали, як їм бути. Щоправда, дехто несміливо висловив думку, чи не найдоцільніше, як то подібні проблеми розв'язували за сивої давнини, вбити дракона. Але на таку пропозицію всі одногосно зацитькали, мовляв, колись за диких часів таке, звісно, чинили, та й рідкісних тварин юді водилося подостатком, а тепер, коли нарешті запанував прогрес, і люди глибше збагнули цінність і неповторність кожного існування, давнім неподобствам немає місця. Крім того науково встановлено, що дракон — корисна тварина. Адже відомі поодинокі випадки, коли дракони нищили пацюків і сарану, і тому такий чистій довілля, якого вряди-годи можна застосовувати навіть у сільському господарстві, підпадає охороні.

Зрештою, після короткої наради більшість мешканців погодилася на тому, що дракон, хоч і потребує час від часу жертв (а що в світі будь-коли здійснювалося без жертв?), насправді не кепська штука. За його допомогою значно легше, ніж досі, можна буде вирішувати чимало складних гуманітарних проблем. Наприклад, такі заходи, як смертну кару, тепер скасують, бо ж усіх злочинців, замість карати на горло, як досі, коли послуговувалися бездушним правосуддям, віднині з чистим сумлінням просто по-батьківському віддаватимуть драконові на харч.

Дехто при цьому вже не вголос, а подумки прикинув, що, властиво, в кожного є чи люта теща, а чи капосний сусіда, який ходить по голові, і дракон не одному розв'яже руки.

А втім, байдуже, хто що міркував уголос чи подумки, на одному пункті всі беззастережно погоджувалися, що дракон служитиме за найбільшу атракцію в місті, яке вже давно потребувало змін.

І справді невдовзі для мешканців настало інше життя, і за змінами ніхто вже не побивався. Спочатку дракон лише щотижня отримував пса або карного злочинця. Однак невдовзі собаки перевелися, а злочинців стратили, а дракон усмакував щодня мати свіжу жертву, і мешканцям міста довелося віддавати на лише немилих сусідів, а й коханих дочок і синів.

Батьки гірко заплакали й заходилися писати до уряду петиції й протести, але звідти надійшла відповідь, що такі нарікання цілком безпідставні, їм бракує законного підґрунтя, оскільки існування дракона схвалено всенародним голосуванням. Зрештою, жертви завжди потрібні в ім'я світлого майбутнього, якого до появи дракона просто не було. Нехай городяни пригадають собі, що досі вони жили надто ситим теперішнім, і гадки не мавши, що на світі існує щасливе прийдешнє, яке завдяки винятковому збігові обставин нарешті замаячіло на обріях, і на них тепер варто уважніше задивлятися.

Отож мешканці, побідкавшися тихцем й не бачачи нізвідки порятунку, вирішили взяти урядову пораду до серця й вряди-годи пильніше зиркати на далекі обрії. А що з бігом часу вони не лише принагідно зиркали, а й дедалі більше вибалушувалися на ті обрії, тим часом, як життя йшло далі, то так воно й сталося, що непомітно почали псуватися колись бездоганно втримувані дороги, забракло харчів, руїна сягнула й будинків, а тоді вже й почали виходити з ужитку поняття про добро і зло.

Однак що більше людей вешталось обшарпаних і голодних, то гучніше ширилася слава дракона, досягаючи й інших міст, звідки сунули нові делегації й гурти паломників. Мешканці міста й самі незчулися, як на всіх головних площах залунали гучномовці, сповіщаючи, що найбільше щастя кожного мешканця міста — щоб його зжер дракон. І нікому й на думку не спадало, що все лихо, яке звалилося на городян, виснувалося із гніву шевця, що не вмів дарувати заподіяної йому кривди.

Проте незалежно від того, чи вмів швець дарувати заподіяну йому кривду, чи ні, день спливав !а днем, і деяких змін зазнав і сам дракон. Він згруб і перейнявся силою власної величі й могутності.

Тож дедалі частіше траплялося, що він не слухав шевця, непоштивість якого його щораз більше дратувала, особливо після того, як той обмовився, ніби дракон житиме так довго, як жеврітиме його, шевцева, помста.

Таке зізнання неабияк занепокоїло дракона. Але (і свого життєвого досвіду дракон знав, що в таких справах ніколи не варто поспішати, і вичікував сприятливої нагоди, яка невдовзі й трапилася.

Одного хмарного пополудня, коли швець, виглядаючи сина зі швайкою, що десь загаявся, повернувся до дракона спиною, той, скориставшись необачністю свого надто зарозумілого охоронця, відкусив йому голову, аби назавжди позбутися зайвої опіки, якої він тепер вже не потребував. Адже з усіх найдалших міст щодня прибували охочі вболівальники, що із захопленням лакували драконові пуску, відточували пазурі й латали лейкопластиром вичовгані боки. А головне, ніхто із найзапападливіших ретельників, яких дракон міг щомиті поцупити й жерти, й не здогадувався, що грізні страховиськові зуби примоцував йому швець, який не вмів дарувати заподіяної йому кривди і голова якого варилася в драконовому череві.

Відтепер драконові вже ніщо не загрожувало. Ніхто до нього непоштиво не промовляв. Ті мудрагелі, до вікон яких сягав драконів сморід і які натякали, що дракона треба вбити, давно лягли кістьми. Та й сама думка позбутися дракона з бігом часу усім почала здаватися настільки нездійсненною, що ніхто не зважувався її вголос висловити ще й тому, що прихильники дракона пильнували вдень і вночі й рожевими топірцями одразу ж вкорочували задовгі язика.

Отож заки люди встигли роздивитися, що й до чого, весь світ схилився Перед драконом. Лишився ще тільки серед океану один невеликий, хоч і густо населений острів, де люди не виявляли пошани до страховиська, однак невдовзі і там усі більші фірми оголосили, що збанкрутують, якщо, боронь Боже, щось приключиться драконові, і закликали мешканців, оцасливлених

появою дракона, особливо пильнувати цей рідкісний скарб, а в разі потреби навіть підгодовувати його власним м'ясом.

А що такі заклики, особливо там, де ще не звідали драконової влади, знаходили надто ретельних прихильників, то за якийсь час страховиськові підпорядкувалася й решта світу. Тікати не було вже куди, усім стало ясно, що дракон існуватиме довіку, і кожний чекав, коли дійде до нього черга.

Однак коли люди від страху остаточно відучилися підносити догори голову, син того шевця, який ніколи не дарував заподіяної йому кривди, скінчивши в гостинної дядини підвечірок, згадав про батька, що послав його по швайку, і вирушив назад у дорогу.

Тільки за цей час, як дядина пригощала шевчиків сина, багато чого змінилося. Там, де колись простягалися шляхи й бруківки, тепер буяли чагарники, де колись росли дерева й тішили око квітники, пролягла пустеля. Тому, вишукуючи серед зміненого навкілля стежки додому, син шевця ненароком опинився в парку, якого він не пізнав, бо доріжки, колись гарно висипані жорствою, завалили цеглою, дрюччям і кістками, щоб ніхто без потреби й дозволу не швендяв парком, оберненим на заповідник дракона.

А що син шевця, балакаючи з дядиною, не чув про цей наказ, то він і прямував далі, перелазячи в темряві через різні загороди, аж поки, видряпуючися на чергову купу якогось мотлоху, поковзнувся і, падаючи, добряче пірнув швайкою якусь гранчасту опуку, що виявилася самим драконом.

Звісно, тієї миті, як повітря з шипінням вийшло з потвори й на землі простяглася пласка купа лахміття, над яким невиразно височіла лише драконова паща, син шевця ще не роздивився, що то і є страховисько, гадаючи, що під ним луснув помилково викинений на смітник старий надувний матрац. Але коли те, що осіло під ногами, проскигло, чи на пам'ять про батька, який, мовляв, прикликав його, дракона до життя, цим ніби зобов'язавши й сина ступати в батьків слід, син не полатає йому необачно пропоротий бік, посланий по швайку шевчиків нащадок здивовано зупинився й ступив крок уперед.

Та ще заки він наблизився до говорючої пащі, із пропоротого боку потвори викотився колобком голос шевця, що його драконячі старечі кишки не спромоглися перетравити, і син довідався про долю батька, який нікому не дарував заподіяної йому кривди.

Отож, не довго розмірковуючи, син шевця сховав батьків голос у кишеню, облив дракона бензином й підпалив.

А коли на вогонь позбігалися люди й побачили, що серед сірчаного попелу стирчать лише кусні залізних патиків, що їх розгніваний швець примоцував потворі замість зубів, то багато хто не втішився, а гірко заплакав, бідкаючися, що ж тепер буде.

Щоправда, мірою того, як розвіювався драконячий чад, люди потроху оговтувалися, спочатку вперше після довгого часу хтось, не знати коли, зважився забрукувати перетворену на баюру вулицю, потім з'явилися свіжі булочки і навіть масло, про яке знали лише з переказів. Мешканці нарешті віддихнули на повні груди, й життя почало остаточно налагоджуватися.

Тільки що ліпше людям велося, то менше кожен відчував задоволення. А коли відбудували останню руїну, що залишилася з доби панування дракона, то на тому місці, де згоріла потвора, зійшлися найедукованіші голови міста й, поклавши квіти на свіжий моріжок у щойно впорядкованому парку, виголосили на честь дракона промову, в якій докладно насвітлювалося, що в особі страховиська відійшов у небуття єдиний гідний подиву світоч людства. А що тепер ніхто вже не відтинав крикунам язика, то люди стали дедалі тяжче зідхати й уголос мріяти, старанно виглядаючи, чи не з'явиться на обрії якась нова потвора, яка надасть сенсу їхньому існуванню.